

Z-02 Najczęściej zadawane pytania (FAQ)

1. W jakim wierszu w sprawozdaniu Z-02 pokazujemy koszty ubezpieczenia i naprawy samochodów służbowych (czy w ogóle ujmujemy)?

W sprawozdaniu Z-02 wykazujemy tylko koszty ponoszone przez pracodawcę na samochody służbowe przekazane pracownikom na użytek własny i dotyczące wydatków związanych z prywatnym użytkowaniem pojazdu przez pracownika. Koszty te dotyczą rocznych kosztów leasingu oraz zapłaty odsetek, amortyzacji, ubezpieczenia, utrzymania i naprawy oraz parking. Oszacowany wydatek wykazujemy w dziale 4 wierszu 27.

2. Za który rok wykazujemy dodatkowe wynagrodzenie roczne?

Należy wykazać dodatkowe wynagrodzenie roczne za 2023 r. wypłacone w 2024 roku.

3. Jeśli zakład wypracował nadgodziny w 2023 r., a wynagrodzenie zostało wypłacone w 2024 r., czy to wynagrodzenie ujmujemy w Dziale 4 w wierszu 07?

Nie, w dziale 4 wierszu 7 należy wykazać wynagrodzenia za godziny nadliczbowe ujęte w dziale 3 wierszu 3, a więc wypracowane w 2024 roku.

4. Czy w sprawozdaniu ujmujemy koszty związane z przewozem pracowników będących w delegacji służbowej?

Wydatki związane z wyjazdem samochodu służbowego **nieprzekazanego pracownikom na użytek własny** nie należy ujmować w sprawozdaniu Z-02.

5. Jeśli zamiast telefonów stacjonarnych wszyscy w jednostce używają telefonów komórkowych, czy pokazujemy koszty rozmów w wierszu 27?

Koszty telefonów służbowych – używanych do celów służbowych – nie są kosztami pracy. Jeśli natomiast pracodawca udostępni te telefony pracownikom na użytek prywatny wówczas wydatki związane z prywatnym użytkowaniem telefonów wykazujemy w dziale 4 wierszu 27.

6. Jak wykazywać w czasie pracy „urlop tacierzyński”?

W szczególnych okolicznościach, o których mowa w Kodeksie pracy, części urlopu macierzyńskiego udziela się na pisemny wniosek pracownikowi – ojcu wychowującemu dziecko albo pracownikowi – innemu członkowi najbliższej rodziny. Ojcu dziecka przysługuje też prawo do urlopu rodzicielskiego, po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego albo zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu macierzyńskiego, w wymiarze określonym w Kodeksie pracy.

Za okresy:

- urlopu ojcowskiego,
- urlopu macierzyńskiego albo urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego,
- urlopu rodzicielskiego,

przysługuje zasiłek macierzyński, tak więc nie wykazuje się ich w czasie pracy.

7. W jakich pozycjach sprawozdania należy wykazać następujące składniki kosztów wynagrodzeń:

- dodatek za pracę na III zmianę,
- dodatek specjalny,
- dodatek zadaniowy,
- dodatek służby cywilnej?

Wszelkie składniki wynagrodzeń osobowych, które nie są wymienione w dziale 4. w wierszach od 03 do 12 formularza Z-02, należy ująć w wierszu 13 – pozostałe składniki wynagrodzeń osobowych.

8. Czy w sprawozdaniu wykazać jednorazowy dodatek uzupełniający (z Karty Nauczyciela) wypłacony w 2024, a naliczony za 2023 rok?

Dodatek uzupełniający wypłacony zgodnie z Kartą Nauczyciela do 31 stycznia 2024 roku, należy wykazać w sprawozdaniu za 2024 rok, w dziale 4 wierszu 13.

9. Gdzie należy ująć koszt badań wstępnych, okresowych i sanitarno – epidemiologicznych?

Koszt badań wstępnych, okresowych oraz sanitarno-epidemiologicznych należy ujmować w dziale 4 w wierszu 25.

10. Czy do wyliczenia przeciętnego zatrudnienia zalicza się wszystkich zatrudnionych pracowników, czy tylko tych, dla których jest to główne miejsce pracy?

Przy wyliczaniu przeciętnego zatrudnienia uwzględnia się wszystkie zatrudnione osoby bez względu na to czy jest to ich główne miejsce pracy czy kolejne.

11. Czy konieczne jest wypełnienie wszystkich pól w dziale 4? W naszej firmie nie wypłaca się premii ani nagród?

Jednostki wypełniają jedynie te pozycje, które występują w danej firmie.

12. Czy wartość bonów towarowych należy zaliczyć do wynagrodzeń osobowych?

Nie. Równowartość wydawanych pracownikom bonów towarowych należy zaliczać do świadczeń o charakterze rzeczowych jeśli służy do zakupów towarów w przedsiębiorstwie (dział 4 wiersz 27). Natomiast w przypadku zakupu bonów „na zewnątrz” wykazujemy w pozostałych wydatkach (dział 4 wiersz 28).

13. Gdzie ująć dodatkowe wynagrodzenia radców prawnych z tytułu zastępstwa w postępowaniu sądowym?

Dodatkowe wynagrodzenia radców prawnych, będących jednocześnie pracownikami jednostki, z tytułu zastępstwa w postępowaniu sądowym na podstawie umowy cywilnoprawnej, wykazuje się w dziale 4 wierszu 16 „Wynagrodzenia z tytułu umowy zlecenia lub umowy o dzieło (wynagrodzenia bezosobowe)”. Natomiast dodatkowe wynagrodzenia radców prawnych z tytułu zastępstwa w postępowaniu sądowym, w przypadku gdy nie ma podpisanej umowy zlecenia, a radca prawny pobiera wynagrodzenie na podstawie umowy o pracę, wykazuje się w wynagrodzeniach osobowych (dział 4 wiersz 13 „pozostałe składniki wynagrodzeń osobowych”).

14. Czy obowiązkowe szkolenia BHP dla pracowników wykazuje się w pozycji „Wydatki na doskonalenie, kształcenie i przekwalifikowanie kadr” czy w pozycji „Wydatki związane z bezpieczeństwem i higieną pracy”?

Koszty szkoleń BHP ujmuje się w dziale 4 w wierszu 25 „Wydatki związane z bezpieczeństwem i higieną pracy”.

15. Czy na sprawozdaniu Z-02 za 2024 r. powinny być wykazywane zaległe płace wypłacone w 2024 r. za pracę wykonywaną w np. w I półroczu roku 2023?

Zaległe płace z lat ubiegłych wypłacone w 2024 r. nie powinny wykazywane na sprawozdaniu Z-02 za 2024 r.

16. Gdzie wykazać koszty związane z udziałem pracownika jako słuchacza na konferencjach naukowych?

Koszty związane z udziałem pracownika na konferencjach należy wykazać w dziale 4 w wierszu 18.

17. Gdzie należy wykazać dodatek wiejski, który przysługuje nauczycielowi pracującemu w szkole położonej na terenie wsi lub w mieście liczącym do 5 tys. mieszkańców?

Nauczycielowi posiadającemu kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela, zatrudnionemu na terenie wsi lub w mieście liczącym do 5 tys. mieszkańców, przysługuje odrębny dodatek w wysokości 10% wynagrodzenia zasadniczego. Należy go wykazać w dziale 4 w wierszu 13.

18. Czy w sprawozdaniu Z-02 należy wykazywać składki na Fundusz Emerytur Pomostowych?

Składki na Fundusz Emerytur Pomostowych (FEP) powinny być ujmowane na sprawozdaniu Z-02 w dziale 4 w wierszu 20.

19. W jaki sposób powinni być wykazywani lekarze rezydenci i lekarze na stażach podyplomowych?

Lekarzy rezydentów oraz lekarzy na stażach podyplomowych należy wykazać w dziale 1 (Pracujący) i 2 (Zatrudnieni) o ile są zatrudnieni na podstawie stosunku pracy, a ich wynagrodzenia refundowane przez Ministerstwo Zdrowia oraz Fundusz Pracy lub inny podmiot należy dodatkowo ujmować w dziale 4 w wierszu 14 (subsydia).

20. Czy wydatki na podróże służbowe opłacane przez pracodawcę powinny być uwzględnione w kosztach pracy?

Wydatki na podróże służbowe wykazujemy w dziale 4 wiersz 19.

21. Czy wykazujemy w sprawozdaniu ryczałt (płatność) za użytkowanie prywatnych samochodów do celów firmowych.

Ryczałt pieniężny za używanie do celów służbowych samochodów prywatnych nie wykazujemy w sprawozdaniu Z-02.

22. Czy wykazujemy w sprawozdaniu ekwiwalent (płatność) za używanie przez pracownika prywatnych narzędzi i materiałów do wykonywania powierzonych mu obowiązków?

Ekwiwalent pieniężny za używanie do celów służbowych narzędzi i materiałów prywatnych nie wykazujemy w sprawozdaniu Z-02. Jest to koszt pośredni a nie wynagrodzenie za pracę.

23. Czy płatności pracodawcy na rzecz grupowych systemów ubezpieczeń dla pracowników (wypadki, śmierć itp.) są kosztami pracy?

Tak. Wydatki te wykazuje się w sprawozdaniu Z-02. Grupowe systemy ubezpieczeń dla pracowników pokrywane w części lub całości z funduszu firmy wykazujemy w dziale 4 wierszu 23. Jeśli ubezpieczenie jest produktem sprzedawanym przez firmę w ramach jej działalności gospodarczej wówczas wykazujemy te koszty w dziale 4 wiersz 27.

24. Gdzie należy wykazać wydatki pracodawców na kształcenie pracowników?

Wydatki związane z edukacją dotyczącą pracy zawodowej jest uważana za szkolenie zawodowe i dlatego należy je zapisać w dziale 4 wiersz 18 „Wydatki na doskonalenie, kształcenie i przekwalifikowanie kadr” tylko w części opłaconej przez pracodawcę. Nie uwzględniamy tu środków pozyskanych na te cele z Urzędów Pracy, Krajowego Funduszu Szkoleniowego itd.

25. Pracodawca sprzedaje produkty pracownikom po obniżonych stawkach. Czy są to koszty pracy?

Tak. Wynagrodzenie rzeczowe odpowiada różnicy między ceną rynkową a ceną obniżoną i wykazujemy w dziale 4 wierszu 27.

26. Czy bezpłatne lub dotowane posiłki powinny być uwzględniane w kosztach pracy?

Tak. Posiłki są zapewniane przez pracodawcę w trakcie pracy po obniżonych lub zerowych kosztach pracownika. Koszty te wykazujemy w dziale 4 wierszu 27.

27. Czy bezpłatne lub dotowane miejsca parkingowe w miejscu pracy zaliczane są do kosztów pracy?

Tak. Pracodawca zapewnia miejsca parkingowe dla pracowników po obniżonych lub zerowych kosztach dla pracownika. Wynagrodzenie rzeczowe odpowiada wartości gotówkowej, wykazujemy w dziale 4 wierszu 27.

28. Czy koszty związane z utrzymaniem mieszkania pracowniczego będącego własnością przedsiębiorstwa wykazujemy w sprawozdaniu Z-02?

Tak. Koszty, które przedsiębiorstwo ponosi na utrzymanie mieszkania wykazujemy w dziale 4 wierszu 27. Obejmuje one m.in. wydatki na mieszkania będące własnością przedsiębiorstwa (wydatki na utrzymanie i administrację mieszkania oraz podatek i ubezpieczenie takiego mieszkania), zasiłki i dodatki przyznane pracownikom na mieszkanie i urządzenie mieszkania.

29. Gdzie należy uwzględnić chesne za edukację dzieci pracowników, które pokrywa pracodawca w części lub w całości?

Koszty te wykazujemy w dziale 4 wierszu 28. Dotyczą one dodatkowych zajęć, opłat za uczęszczanie do przedszkola, żłobka itd.

30. Jak klasyfikować czas pracy dla nowych sytuacji?

W sprawozdaniu Z-02 aby godziny mogły być rejestrowane jako płatne, pracownik powinien zostać opłacony przez pracodawcę.

- okres **pracy zdalnej** - powinien być zaliczany do **czasu przepracowanego**;
- okres pozostawiania pracowników **do dyspozycji pracodawcy w domu** oraz dyżury w normalnych godzinach pracy, za które pracownicy otrzymują wynagrodzenie – powinny być zaliczane do **czasu przepracowanego**;

Pamiętać należy, iż w przypadku zawieszenia działalności:

- Fakt zawieszenie działalności w trakcie roku 2024 formalnie powinien być zgłoszony do rejestru REGON i do BJS, więc czas nieprzepracowany będzie odnosił się do wskaźnika przeciętnego zatrudnienia, wyliczonego zgodnie z metodologią;
- Czas nieprzepracowany i nie opłacony nie będzie wykazywany.

31. Poniżej przedstawiono kilka przykładów obliczania przeciętnej liczby zatrudnionych w miesiącu przy zastosowaniu metod: średniej arytmetycznej, chronologicznej i uproszczonej.

Metoda średniej arytmetycznej:

Osoba pełnoetatowa była na zasiłku chorobowym, macierzyńskim, ojcowskim, rodzicielskim, opiekuńczym, wychowawczym i bezpłatnym mniej niż 14 dni nieprzerwanie – od 1 do 13 danego miesiąca; wyliczamy w dniach od 1 do 13 = 0 etatu dla każdego dnia, w dniach od 14 do końca miesiąca = 1 etat dla każdego dnia, następnie sumę etatów ze stanów dziennych w danym miesiącu / liczbę dni w miesiącu. $17/30=0,56$ czyli 0,6 etatu w przeliczanym miesiącu

Osoba pełnoetatowa była na zasiłku chorobowym, macierzyńskim, ojcowskim, rodzicielskim, opiekuńczym, wychowawczym i bezpłatnym powyżej 14 dni nieprzerwanie – od 1 do 16 danego miesiąca; wyliczamy w dniach od 1 do 16 = 0 etatu dla każdego dnia, w dniach od 17 do końca miesiąca = 1 etat dla każdego dnia, następnie sumę etatów ze stanów dziennych w danym miesiącu / liczbę dni w miesiącu. $14/30=0,46$ czyli 0,5 etatu w przeliczanym miesiącu

Metoda chronologiczna:

Osoba pełnoetatowa była na zasiłku chorobowym, macierzyńskim, ojcowskim, rodzicielskim, opiekuńczym, wychowawczym i bezpłatnym mniej niż 14 dni nieprzerwanie – od 1 do 13 danego miesiąca; wyliczamy w 1 dniu =0,5 etatu, w 15 dniu =1 etat i w ostatnim dniu= 0,5 etatu /2.

$$2/2=1$$

Osoba pełnoetatowa była na zasiłku chorobowym, macierzyńskim, ojcowskim, rodzicielskim, opiekuńczym, wychowawczym i bezpłatnym powyżej 14 dni nieprzerwanie – od 1 do 16 danego miesiąca; wyliczamy w 1 dniu= 0, w 15 dniu =0 i w ostatnim dniu= 0,5/2. $0,5/2=0,25$

Metoda uproszczona:

Osoba pełnoetatowa była na zasiłku chorobowym, macierzyńskim, ojcowskim, rodzicielskim, opiekuńczym, wychowawczym i bezpłatnym mniej niż 14 dni nieprzerwanie – od 1 do 13 dnia danego miesiąca; wyliczamy w 1 dniu=1etat, w ostatnim dniu = 1etat /2.

Osoba pełnoetatowa była na zasiłku chorobowym, macierzyńskim, ojcowskim, rodzicielskim, opiekuńczym, wychowawczym i bezpłatnym powyżej 14 dni nieprzerwanie od 1 do 16 dnia danego miesiąca; wliczamy w 1 dniu=0 etat, w ostatnim dniu=1 etat /2 , $1 / 2=0,5$

W powyższych przypadkach osoba będzie ujęta w przeciętnym zatrudnieniu (w dziale 2 w wierszu 1), ale nie wykazujemy jej czasu nieprzepracowanego opłaconego przez ZUS (w dziale 3 w wierszu 4) oraz wynagrodzeń wypłaconych przez ZUS (w dziale 4).

32. Przykład przeciętnej liczby osób niepełnozatrudnionych bez przeliczenia na pełne etaty, tzn. w osobach, z jednym znakiem po przecinku (przy zastosowaniu średniej arytmetycznej).

W zakładzie X w styczniu 2024 r. zatrudnione były 2 osoby na 0,5 etatu. Jedna z nich pracowała przez cały miesiąc, a druga z nich została zatrudniona od 27 stycznia.

Przeciętne miesięczne zatrudnienie w osobach oblicza się następująco:

$$26 \text{ (dni)} \times 1,0 \text{ [osoba]} + 5 \text{ (dni)} \times 2,0 \text{ [osoba]} / 31 = (26+10)/31 = 36/31 = 1,2$$